

Toffelhjältens tonårsbarn

Den senaste veckans debatt om Vänsterförbundets framtid föranleder några strödda reflektioner. Socialdemokraterna är nämligen inte speciellt intressanta just nu. Partiets stöd är stabilt och dess förestående maktskifte verkar bli en formalitet. Landets följande statsminister heter antagligen Eero Heinäluoma.

För den brokiga skaran av socialister och kommunister som ännu samlas under Vänsterförbundets fanor är läget mer öppet. Partiet uppstod i början av 1990-talet i ruinerna av Finlands kommunistiska parti och folkdemokratiska förbundet. Kommunisternas trovärdighet hade gått slutgiltigt förlorad genom Sovjetunionens och östblockets sönderfall. Och eftersom folkdemokraterna i mycket var yttervänsterns toffelhjältar hjälpte inget annat än att grunda ett nytt parti.

Barnet fick heta Vänsterförbundet och dess ansikte utåt blev Claes Andersson, som lyckades med konststycket att hålla ihop sitt kivande partifolk och dessutom öppna portarna till ett åttaårigt regeringsansvar. Av Andersson memoarer framgår det att prestationen var ytterst tärande. Samtidigt är det uppenbart att hans insatser som kulturminister gav ett lyft åt hela politikerkåren.

Anderssons efterträdare Suvi-Anne Siimes har också stark karisma, men hennes sits är ändå i flera avseenden svårare. Galluparna visar att det nu redan tonåriga partiets popularitet har fortsatt att dala. Fortsätter detta är partiet småningom på samma nivå som det svenska Vänsterpartiet, vars understöd enligt färskna enkäter har sjunkit från 9,5 till strax under 6,7 procent på ett år.

I det svenska fallet hänger den branta nedförsbacken samman med att partiets nya ordförande Lars Ohly inte alls har samma fräscha framtoning som föregångaren Gudrun Schyman. I det finska fallet handlar det snarast om att Vänsterförbundet har haft svårt att profilera sig som ett oppositionsparti.

Siimes sakliga ton i kritiken av Vanhanens regering är säkert klok med tanke på kommande regeringsförhandlingar. Men sådant räcker varken för partiets vänsteryttrar, som vet att ett rejält råskäl på sossarna och borgarbrackorna alltid ger röster, eller för dess högerbackar, vilka som bekant nyligen kastade fram tanken om en fusion av de två vänsterpartierna.

Siimes och partistyrelsen har redan hunnit ta kraftigt avstånd från fusionsdrömmarna. Och tack vare sin färgstarka retorik och bildsköna uppenbarelse fick Siimes till stånd just den mediala uppståndelse som hon hade eftersträvat. På kort sikt var detta en klar profilhöjning för Vänsterförbundet. På lång sikt återstår dock problemet hur man ska lyckas bredda väljarunderlaget utan att göra sig alltför impopulär bland socialdemokraterna, som ytterst avgör hur länge Vänsterförbundet förblir ett oppositionsparti.

Det bästa vore om man kunde kapa de efterlängtrade rösterna av Gröna förbundet, som också försöker kämpa sig ur oppositionen och på motsvarande sätt är sossarnas potentiella stödparti. Men hur det ska kunna ske är en annan historia. Dessutom har Siimes fullt upp med sina bångstyriga partikamrater. Det är inte lätt att vara toffelhjältens tonårsbarn.